

Четвертий моніторинговий звіт висвітлення теми ВПО в українських ЗМІ
Автономна Республіка Крим, Херсонська, Миколаївська,
Одеська та Запорізька області
Фінансується Європейським Союзом

ВИСВІТЛЕННЯ ТЕМИ ВПО В УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ (ПІВДЕНЬ УКРАЇНИ)

Жовтень 2016

Підготували
Асоціація «Спільний простір» (Україна)
та МЕМО98 (Словаччина)

Thomson Foundation
+44 20 3440 2440
46 Chancery Lane
London WC2A 1JE

thomsonfoundation.org

1. ВСТУП

Цей звіт є четвертим із низки моніторингових звітів, які буде оприлюднено в рамках проекту «Голос місцевих ЗМІ: професійні стандарти та етичні норми висвітлення конфліктів», що фінансується Європейським Союзом. Проект реалізується медіа-консорціумом, який очолює Фондація Томсон (Thompson Foundation). До консорціуму входять: Європейський центр журналістики (European Journalism Centre), Асоціація «Спільний простір», МЕМО 98, а також Міжнародний інститут регіональної преси та інформації.

Упродовж 2015-2017 років буде оприлюднено загалом 24 регіональні моніторингові звіти щодо висвітлення тематики ВПО в місцевих українських ЗМІ (регіональні, порівняльні міжрегіональні, порівняльні за періодами моніторингу та підсумковий). Перший звіт висвітлює дані медіа-моніторингу за 1-23 жовтня 2015 р., другий – з 15 по 28 лютого 2016 року, третій – з 1 по 14 червня 2016 р.¹

Головна мета проекту – ослаблення потенційних джерел конфліктів, через збалансоване висвітлення подій у регіональних ЗМІ, що сприятиме зниженню соціальної напруги, зокрема між внутрішньо переміщеними особами (ВПО) та громадами, які їх приймають. Цього буде досягнуто завдяки підвищенню рівня неупередженості та якості контенту, а також через покращення співпраці між ЗМІ як в Україні, так і за її межами.

Проект передбачає розвиток спроможності своєчасно запобігати провокаціям під час висвітлення подій, пов'язаних із конфліктом, за допомогою ретельного моніторингу ЗМІ та оцінки участі регіональних ЗМІ. Асоціація «Спільний простір» та МЕМО98 спільно розробили методологію моніторингу представлення внутрішньо переміщених осіб. Під час тренінгів, що відбулися у Києві Львові, Харкові, Дніпропетровську та Одесі, підготували 65 регіональних аналітиків для якісного та кількісного аналізу представлення у регіональних ЗМІ згаданої тематики.

З 10 по 23 жовтня 2016 р. включно, команда спеціалістів із моніторингу провела останню, четверту, хвилю медіа-дослідження щодо висвітлення тематики ВПО. До вибірки увійшло загалом 204 ЗМІ, що підлягали моніторингу (51 телеканалів, 65 друкованих ЗМІ та 88 онлайн-ресурсів), із 24-х областей України, які було об'єднано у 4 регіони:

- ★ Схід (Донеччина, Луганщина, Харківщина);
- ★ Північ-Центр (Сумщина, Чернігівщина, Житомирщина, Вінниччина, Дніпровщина, Кіровоградщина, Полтавщина, Черкащина);
- ★ Південь (Одещина, Херсонщина, Запоріжжя, Миколаївщина, АР Крим
- ★ Захід (Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька і Чернівецька області).

Вибірка ЗМІ, що стали суб'єктами моніторингу в південних областях України, була достатньо репрезентативною і представляла 35 засобів масової інформації цього регіону. Порівняно з попередньою хвилею, моніторингу вибірка зазнала мінімальних змін. Було додано газету «Кримська світлиця», яка відновила свою роботу поза межами АР Крим, а також Чорноморську ТРК, яка також сформувала команду і відновила мовлення на підконтрольній українському уряду території.

2. СТИСЛІ ВИСНОВКИ

- ★ ЗМІ українського Півдня висвітлювали тематику ВПО поверхово та переважно в контексті інших тем і проблем.
- ★ З-поміж кримських ЗМІ найактивнішими були насамперед ЗМІ-переселенці. Навпаки, зокрема на Одещині й Херсонщині, окремі телеканали взагалі ігнорували тему ВПО.
- ★ Спостерігався брак аналітичних матеріалів та журналістських розслідувань.
- ★ Позитивною рисою було те, що моніторингові експерти не помітили жодних випадків, коли тексти чи мова в сюжетах були ангажованими чи спотворювали зміст. Водночас журналісти цих медіа не були помічені із заявами, які можна було би розцінити як нападки на ВПО. Тим не менше, нестача аналітичних матеріалів та розслідувань залишається однією з поточних проблем.
- ★ Крім того, було зафіксовано низку матеріалів, що мають інформативний характер та націлені на вирішення певних питань².
- ★ Додатково, моніторингова команда зафіксувала приклади «джинси» на Миколаївському ТВ та в пресі Запоріжжя. Додатково, деякі мас-медіа презентували свої історії привабливіше та в сухішій манері попри доступ до інформації та джерел³.
- ★ Медіа загалом були збалансованими при підготовці звітності. Однак, у Миколаївській області, було чимало прикладів однобічного представлення ВПО, коли журналісти часто посилалися тільки на офіційні місцеві органи влади.

¹ Усі попередні звіти можна завантажити тут: <http://regionalvoices.eu/uk/monitoring> або за посиланням : <http://www.prostir-monitor.org/upload/reports>

² «Крим. Реалії» он-лайн-медіа, від 10 жовтня. Матеріал "Резолюція номер 1035 має бути переглянуто – експерти інформують про постанову Кабінету міністрів України, яка регламентує провезення речей через адмінкордон із Кримом. та яка, на думку правозахисників, порушує закон про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених. У житті ВПО було чимало прикладів позитивної практики. Наприклад, матеріал від 10 та 16 жовтня на Миколаїв ТВ щодо проекту бізнес-інкубатор «Друге дихання», а також матеріал ХОДТРК «Скіфія» щодо успішного вирішення проблем соціальної адаптації, з якими довелося зіткнутися ВПО.

³ «Траса 95», 11 жовтня. Про ВПО, яким загрожує виселення із санаторію «Куюльник», 'Одеськая ОГА поможет «цивілізовано» виселити переселенцев из санатория «Куюльник» (<http://trassae95.com/all/archive/2016/10/11/odesskaya-oga-pomozhet-civilizovanno-vyselitj-pereselencev-iz-sanatoriya-kujalnik-34295.html>).

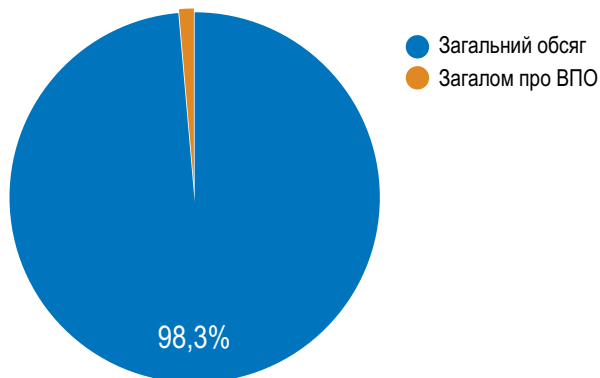

Вибірка ЗМІ південних областей України, що стали об'єктами моніторингу, була представлена 35-ма найпопулярнішими та найрейтинговішими медіа цього регіону, розподіленими таким чином:

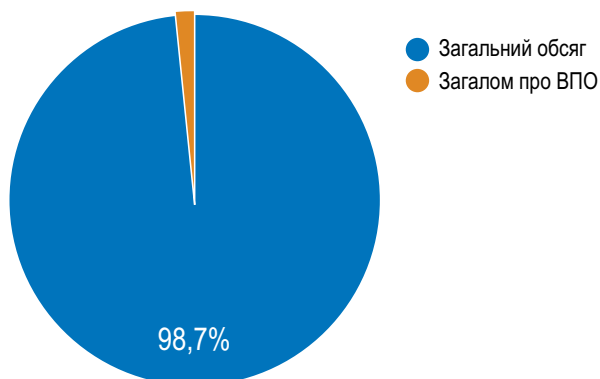
- ★ 10 місцевих телекомпаній: одна державна і одна або дві провідні приватні від кожної області;
- ★ 11 газет: принаймні одна державної форми власності та декілька великих приватних від кожної області;
- ★ 14 онлайн-ресурсів – веб-сайти новин, які мають найбільшу кількість відвідувань від кожної області.

Результати моніторингу показали, що тема ВПО хоч і не займала великої частки новинного контенту Південного регіону, все ж була дещо більшою на протигагу до третьої моніторингової хвилі. Частка уваги до тематики ВПО варіювалася від 1,7% (під час третьої хвилі 0,7%) на досліджуваних телеканалах до 1,3% (під час третьої хвилі 1%) у друкованих ЗМІ.

3. КІЛЬКІСНИЙ АНАЛІЗ

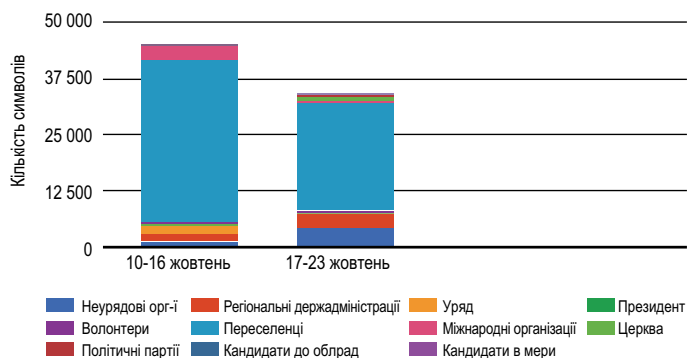

Діаграма 1. Частка представлення тематики ВПО від загального обсягу новинного контенту всіх телевізійних каналів регіону, що були у фокусі четвертого періоду моніторингу.

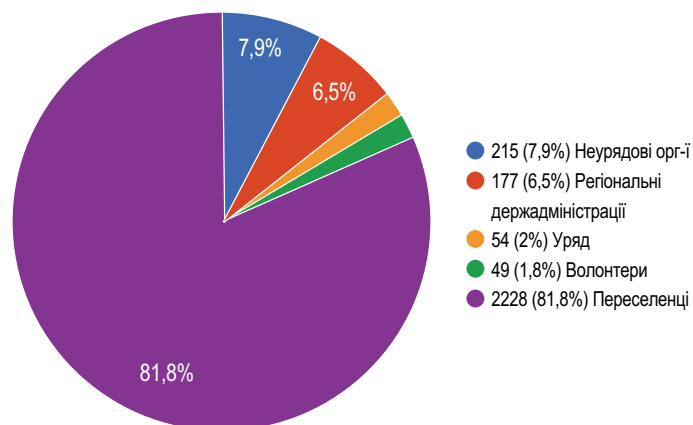

Діаграма 2. Частка представлення тематики ВПО від загального обсягу новинного контенту всіх газет регіону, що були у фокусі четвертого періоду моніторингу.

Діаграма 3. Частка публікацій у рамках тематики ВПО від загального обсягу контенту в он-лайн медіа за темами представлення, (потижневий зріз).

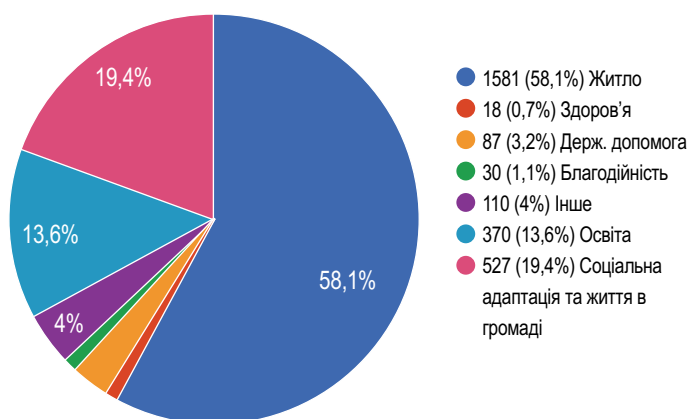

Діаграма 5. Частка представлення різних суб'єктів у рамках тематики ВПО на всіх телевізійних каналах регіону, що були у фокусі моніторингу.

3.1. ТЕЛЕБАЧЕННЯ

Телевізійні канали, що були у фокусі моніторингу, присвятили тематиці ВПО трохи більше 45-ти хвилин (під час 3-ї хвили було трохи більше 18-ти хвилин). Це становило 1,7% від загальних майже 44-х годин новинного контенту. Таким чином, щодня на кожен канал вибірки щодо ВПО припало трохи менше 18-ти секунд (під час 3-ї хвили було ледь більше 8 секунд).

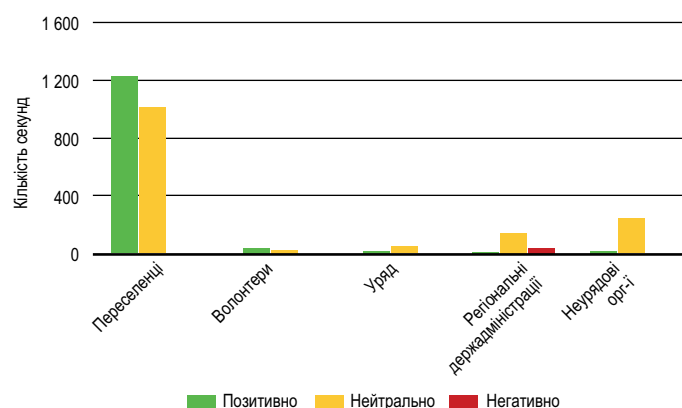
Найактивніше була представлена тема житла (58,1%). Тема соціальної адаптації й життя в громаді та освіта були представлені на рівні 19,4% та 13,6% відповідно. Такі теми, як державна допомога (3,2%), благодійність (1,1%) та здоров'я (0,7%) були представлені відчутно пасивніше.

Діаграма 4. Частка представлення різних тем в рамках тематики ВПО на всіх телевізійних каналах регіону, що були у фокусі моніторингу.

З-поміж суб'єктів моніторингу, найактивніше були представлені самі ВПО (81,8%). Інші суб'єкти були представлені так: НУО (7,9%), регіональні держадміністрації (6,5%), а уряд та волонтери одержали до 2 відсотків відповідного представлення.

Що стосується тональності, всі суб'єкти були представлені переважно нейтрально й позитивно на всіх каналах вибірки моніторингу. Лише регіональна влада отримала порцію критики (14% всієї інформації про цей суб'єкт). Це було продовженням матеріалу, який транслював Перший міський телеканал з Одеси, що проінформував про ВПО, які були вимушені покинути санаторій Куяльник через незадовільні умови життя (без електропостачання та води), які пропонуються регіональними органами влади⁴.

Діаграма 6. Розподіл ефірного часу серед суб'єктів моніторингу за тональністю, з якою ці суб'єкти були представлені в рамках загальної тематики ВПО на всіх телеканалах регіону, що були у фокусі моніторингу.

⁴ Перший міський ТВ канал, 17 жовтня 2016, «Переселенцы из Донбасса покидают санаторий «Куяльник» и едут обратно, на восток», див.: https://www.youtube.com/watch?v=ncRSpBP_pcA

3.2. ПРЕСА

Представлення питань щодо ВПО незначно підвищилося протягом моніторингового періоду (1,3 проценти в порівнянні з 1 процентом протягом попередньої хвили). Однак, загалом, це залишилося на досить низькому рівні, що засвідчує байдужість місцевих ЗМІ до цих питань.

Найактивніше були представлені такі теми, як соціальна адаптація і життя у громадах (26,4%), державна допомога (23,1%), здоров'я (18%). Значно пасивніше були представлені такі теми, як освіта (2,5%), здоров'я (2,2%), житло (1,5%) та працевлаштування (1,1%).

Щодо представлених суб'єктів, домінували самі ВПО (88,4%). Серед решти суб'єктів дві теми отримали представлення вище за 1 процент: НУО (8%) та волонтери (2,8%). Щодо тональності, суб'єкти моніторингу були представлені лише в нейтральній та позитивній тональності.

3.3 ОН-ЛАЙН МЕДІА

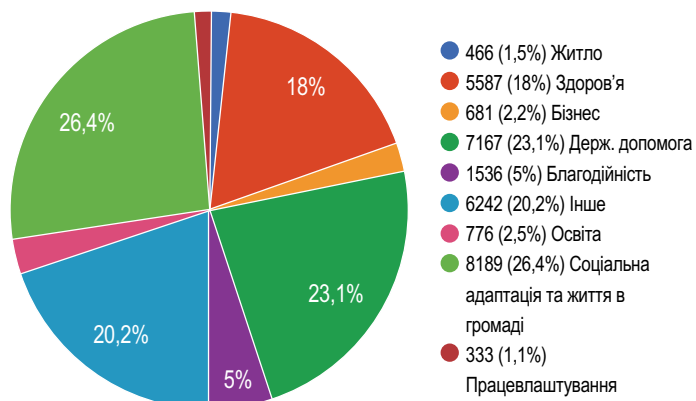
Онлайн-медіа, які стали об'єктами моніторингу, приділили темі ВПО загалом 79 182 символи або майже 44 сторінки формату А4. Для порівняння, це менше, ніж під час 3-ї хвили (тоді було 121 582 знаків, або 67 стандартних сторінок формату А4).

Найбільше уваги було присвячено таким темам як здоров'я (23,8%), житло (11,2%) та бізнес (9,6%). Натомість, такі теми як благодійність (3,6%), соціальна адаптація і життя в громаді (3,1%), державна допомога (2,3%) або «несправжні ВПО» (1,1%) були представлені значно пасивніше. Суттєва частка публікацій була також присвячена темам, які не були детально досліджені (позначені як «інші»). Зокрема, права громадян та права людини ВПО знайшли широке висвітлення в контексті Резолюції Кабінету міністрів, якою урегулюється транспортування товарів через адміністративний кордон Криму⁵. Іншим прикладом такої специфічної тематики був матеріал про сиріт із Криму, чия доля є невідомою для українських органів влади⁶.

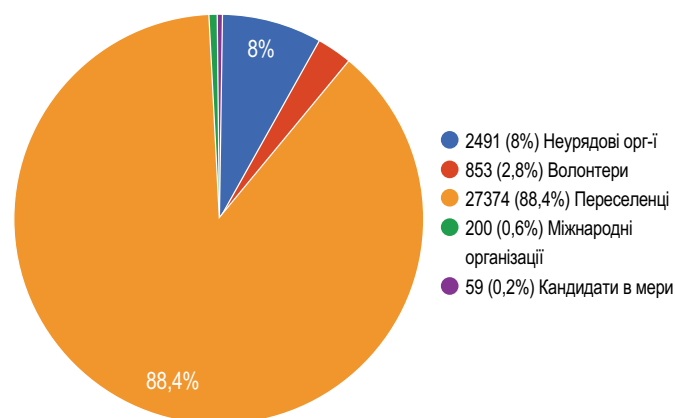
З-поміж суб'єктів, найактивніше (як і у решті типів медіа були представлені самі ВПО (76,1%). НУО (6,9%), регіональні адміністрації (6,2%) та міжнародні організації (4,5%) здобули дещо ширше охоплення, у той час, як уряд (2,6%), волонтери (1,4%), церква (1,2%) та політичні партії (1,1%) були представлені значно пасивніше у відповідному представленні.

⁵ «Крим. Реалії» он-лайн медіа, 10 жовтня 2016, «Постановление № 1035 необходимо пересмотреть – эксперты», див. <http://ru.krymr.com/a/news/28042733.html>

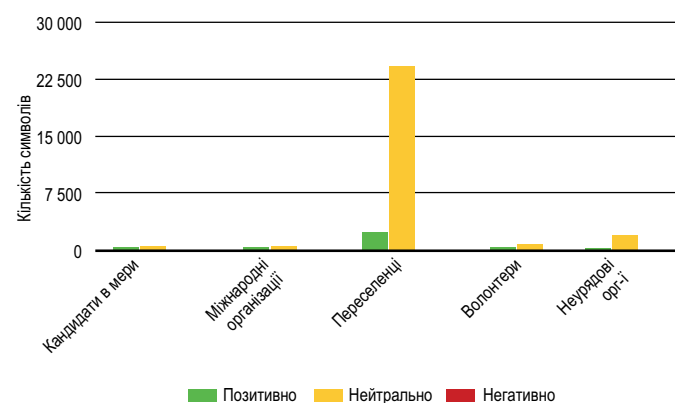
⁶ «Крим. Реалії» он-лайн медіа, 16 жовтня 2016, «В Украине знают о судьбе только 60 детей-сирот из Крыма – Минсоцполитики Украины», «В Украине знают о судьбе только 60 детей-сирот из Крыма – Минсоцполитики Украины», див.: <http://ru.krymr.com/a/news/28057059.html>

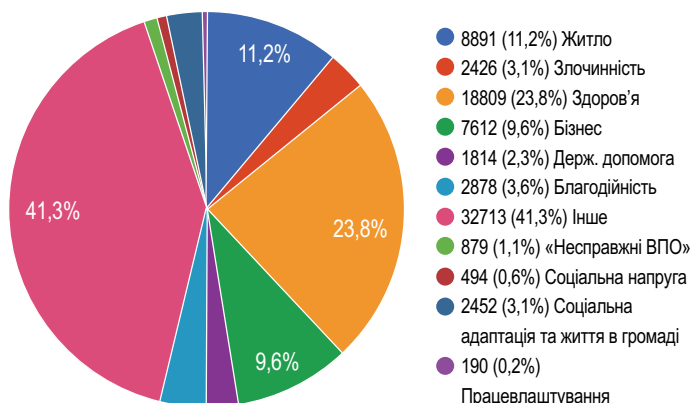
Діаграма 7. Частка представлення різних тем в рамках тематики ВПО в усіх виданнях регіону, що були у фокусі моніторингу.

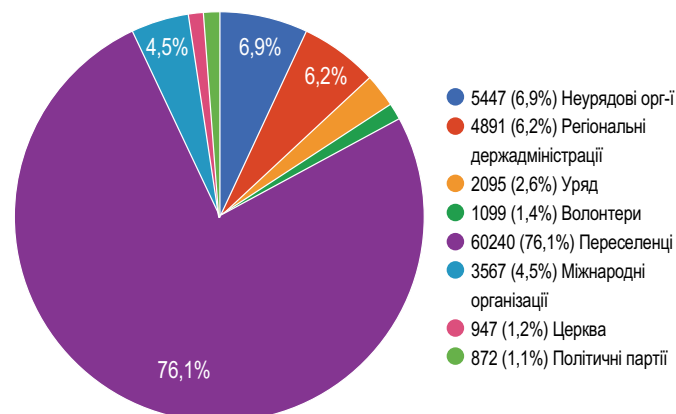
Діаграма 8. Частка представлення різних суб'єктів у рамках тематики ВПО в усіх виданнях регіону, що були у фокусі моніторингу.

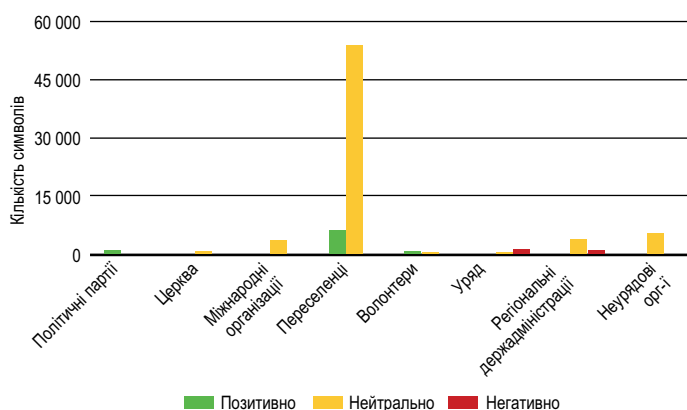
Діаграма 9. Розподіл обсягу матеріалів серед суб'єктів моніторингу за тональністю, з якою ці суб'єкти були представлені в рамках загальної тематики ВПО в усіх друкованих виданнях регіону, що були у фокусі моніторингу.

Діаграма 10. Частка представлення різних тем в рамках тематики ВПО в усіх он-лайн виданнях регіону, що були у фокусі моніторингу.

Діаграма 11. Частка представлення різних суб'єктів у рамках тематики ВПО в усіх он-лайн виданнях регіону, що були у фокусі моніторингу.

Діаграма 12. Розподіл обсягу матеріалів серед суб'єктів моніторингу за тональністю, з якою ці суб'єкти були представлені в рамках загальної тематики ВПО в усіх он-лайн виданнях регіону, що були у фокусі моніторингу.

У публікаціях онлайн-медіа домінувала нейтральна тональність при представленні більшості суб'єктів моніторингу. Водночас, деякі суб'єкти, уряд зокрема (регіональні держадміністрації меншою мірою), були також представлені в негативній тональності (67 та 23 проценти всієї інформації про такі суб'єкти, відповідно). Таке представлення було пов'язане з ВПО, що страждають від труднощів у пошуках нових домівок та роботи після переселення, чії проблеми стосуються відповідних органів влади. Крім того, була опублікована історія про зловживання владою при здійсненні соціальних виплат⁷.

4. ЯКІСНИЙ АНАЛІЗ

Відповідно до результатів кількісного аналізу четвертої хвилі медіа-моніторингу, із кримських ЗМІ найактивнішими були насамперед ЗМІ-переселенці. Експерти не помітили випадків, коли тексти чи мова у сюжетах були ангажованими чи спотворювали зміст оприлюднених або опублікованих матеріалів; журналісти цих медіа не були помічені із заявами, які можна було би розцінити як нападки на ВПО. Водночас із тим, більшість матеріалів були переважно збалансовані.

Інтерес журналістів до теми ВПО значно зменшився. Для порівняння, якщо впродовж попередньої хвилі моніторингу в онлайн-медіа налічувалося, у цілому, понад 121 тисячі символів, а у новинних випусках у прайм-тайм вона лунала майже щодня, то протягом 4-ї хвилі моніторингу в онлайн-медіа зустрічалося понад 79 тисячі символів, а на телеканалах тема ВПО висвітлюється тільки у кількох сюжетах.

Водночас, слід відзначити велику кількість матеріалів, спрямованих на вирішення певних проблем. Он-лайн медіа QNA розповіло про запуск нового сервісу для ВПО – про дисконтну картка та картка вигод. Ця ініціатива була ідеєю НГО «Українська національна асоціація ВПО», яка провела перемовини щодо знижок з приватними школами, кав'ярнями та кінотеатрами⁸. Також он-лайн медіа «Крим. Реалії» проінформувало про постанову Кабінету Міністрів України, якою врегульовано передачу приватних речей через адміністративний кордон із Кримом та який, згідно з позицією активістів щодо захисту прав людини, порушує закон з метою захисту прав та свобод ВПО⁹. У газеті «Вечерня Одес-

⁷ Херсон он-лайн, 21 жовтня, 'В Скадовске СБУ разоблачила чиновников, организовавших В Скадовске СБУ разоблачила чиновников, организовавших получение соцвыплат псевдо-переселенцам, див.: <http://khersonline.net/novosti/kriminal/69709-v-skadovske-sbu-razoblachila-chinovnikov-organizovavshih-poluchenie-socvyplat-psevdo-pereselencam.html>

⁸ QNA он-лайн медіа, 20 жовтня, 'У переселенцев появятся свои «карты киевлян», available at: <http://qha.com.ua/ru/obschestvo/u-pereselentsev-poyavyatsya-svoi-karti-kievlyan/166829>.

⁹ «Крим. Реалії», он-лайн медіа, 10 жовтня 2016, матеріал 'Постановление № 1035 необходимо пересмотреть, див. <http://ru.krymr.com/a/news/28042733.html>

са» опублікував матеріали про правовий центр, що є корисним для ВПО, які потребують правової допомоги¹⁰.

Один із показових прикладів – матеріал «Крим. Реалії» від 10 жовтня. Йшлося про постанову Кабміну, яка регламентує провезення речей через адмінкордон із Кримом. На думку правозахисників, ця постанова порушує закон про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.

ЗМІ Запорізької області висвітлювали тематику ВПО доволі пасивно. У своїй більшості журналісти подавали інформацію з посиланням на уповноважений орган, часто не відвідуючи подій. Усі матеріали ґрунтувалися виключно на фактах, та в більшості звітів було дотримано принцип балансу. Щодо мови та термінології, ЗМІ були коректними та не використовували зневажливу мову, розкриваючи питання ВПО в інформаційних сюжетах. На відміну від попередніх хвиль моніторингу, ЗМІ частіше використовували термін «переселенці» замість «біженців». Журналісти уникали сенсаційності при висвітленні проблем ВПО.

Варто також відзначити наявність медіа-публікацій щодо практичних викликів щоденного життя, головним чином, охорони здоров'я та освіти. Наприклад Обласна державна телерадіокомпанія «ТРК Запоріжжя» інформує про проблеми мікрохірургії ока, з якими звертаються мешканці області. Як повідомляється, окрім громадян, ВПО було надано доступ до подібних послуг також, та вони змогли звертатися до департаменту за додатковою медичною допомогою¹¹. У іншому випадку, у інформаційному сюжеті ТВ-5 йшлося про «вступну» кампанію до дитячих садків. Як представлено, у певних регіонах, головним чином, у Бердянську це стало гострою проблемою, коли тільки 50 відсотків дітей, молодших за шість років, було прийнято до дитячих садочків. Виявилося, що такі низькі показники були викликані статусом ВПО, який мали заявники¹². На цю тему матеріали були олюднені. Наприклад у сюжеті про дитячі садки показано історію родини, яка переїхала з Донбасу, та намагалася влаштувати дитину до дитсадка.

На Миколаївщині спостерігався брак матеріалів про ВПО під час четвертої хвилі моніторингу, як на телебаченні, так і в пресі, коли не було розслідувань та аналітики. У той же час представлені матеріали часто були незбалансованими, коли журналісти не намагалися дослідити або висвітлити проблеми ВПО. Подібно, майже весь представлений інформаційний матеріал не був збалансованим, Журналісти не працювали із різними джерелами інформації, а її подача була однобічною.

10 та 16 жовтня ТК «Миколаїв» надала один і той самий сюжет у двох телевізійних програмах (щоденні випуски новин «Телевізійні новини Миколаївщини» та підсумкові тижневі випуски програми «Крапки над «і»»). У ньому мова йшла про бізнес-інкубатор «Друге дихання», який проходить уже другий раз на Миколаївщині. У порівнянні з минулим, цього разу, окрім учасників АТО, у ньому беруть участь інваліди та внутрішньо переміщені особи. Ціль проекту – допомогти адаптуватися людям, які опинилися у скрутному життєвому становищі, та допомогти знайти своє місце в нових умовах життя. Проектом передбачається надання психологічних консультацій, підтримка бізнес-тренерів щодо проектів чи ідей, які виникли чи можливо з'являться в учасників. У сюжеті була надана «людська історія» керівника проекту, який був випусником попереднього бізнес-інкубатора. Також експерти зафіксували деякі приклади начебто проплачених замовних матеріалів (так званої «джинси»), коли інформація промоційного характеру була презентована як новини. Він стосувався роботи депутата обласної ради Надії Іванової, яка за один день відвідала усіх людей, хто звертався до неї по допомогу. Серед декількох родин була і родина переселенців¹³. Подібні аспекти також спостерігалися у публікації щодо надання допомоги ВПО фондом «Українська перспектива» на чолі з паном Олександром Вілкулом, членом парламенту від Опозиційного блоку¹⁴. Інформацію щодо діяльності фонду було надано його прес-службою, а в публікації не надавався перевірений фактаж або інформація щодо подібної допомоги, що надається іншими фондами. Крім того, у звіті до ВПО зверталися як до «біженців».

Згідно з моніторинговою оцінкою, одеські ЗМІ висвітлювали тему ВПО мляво (1,9% від загального інформаційно-новинного контенту). Однак

¹⁰ «Вечерняя Одесса» газета, 18 жовтня 2016, #117, «Смерть на оккупированной территории: как получить сертификат смерти».

¹¹ Обласна державна телерадіокомпанія Запоріжжя, 13 жовтня 2016, див. <https://www.youtube.com/watch?v=M5D6blneKoA> (from 21:37 to 23:54 min).

¹² TV5 канал, 20 жовтня 2016, День итоги 20.10.2016, див. <https://www.youtube.com/watch?v=7fav6fCOoU&index=2&list=PLRv76fVwLJWpntyxyuV0-vrI06p6qmg2Z> (з 16:45 до 21:30 хв.).

¹³ ТК «Миколаїв», 13 жовтня.

¹⁴ Газета «Субота плюс», 20 жовтня, «IDP families have received assistance from the Vilkul Foundation».

це суттєве збільшення, порівняно з останньою моніторинговою хвилею (червень 2016), коли було лише 0,6%. Були приклади проблемних матеріалів¹⁵. Однак медіа повністю проігнорували тему або контекст щодо санаторію «Куяльник», що були резонансними у всій країні¹⁶. З іншого боку, медіа Одеси надали представлення деяких позитивних прикладів вирішення проблем та корисних ініціатив щодо ВПО¹⁷.

Тональність газетних матеріалів щодо проблематики ВПО була нейтральною. Газети у публікаціях про ВПО уникали сенсаційності, але не розробляли глибокі аналітичні публікації, спрямовані на вирішення проблем. Замість цього, журналісти найчастіше лише ідентифікували проблему через офіційні заяви органів влади, не намагаючись надати свій критичний аналіз або не маючи на меті сформувати громадський форум на місцевому рівні для вирішення проблеми.

Медіа у Херсонській області також висвітлювали тему ВПО дуже мало. Херсонські телеканали за період моніторингу майже не звертали увагу і не розкривали проблем переселенців. Телеканал «ЯТБ» взагалі не продукував не тільки окремих матеріалів стосовно ВПО, а й навіть будь-яких згадувань.

Деяко активнішим була ХОДТРК «Скіфія». Так про проблем соціальної адаптації учениць-переселенок в школі йшлося у сюжеті від 12 жовтня. 19 жовтня журналісти присвятили темі ВПО цілий матеріал – власний і оригінальний продукт телеканалу, що є рідкісним випадком у порівнянні з традиційним поверхневим представленням у рамках інших тематик або повторним використанням матеріалів із

інших джерел. Показовою була історія про те, що журналісти спеціально поїхали в Дніпропетровську область, де підготували три окремі історії соціальної адаптації ВПО. У цьому повноцінному аналітичному матеріалі журналісти взяли коментарі у різних представників ВПО, при цьому уникаючи сенсаційності та дотримуючись принципу збалансованості та коректної термінології. Внутрішньо-переміщені особи, продемонстровані в цьому випуску, розказують про своє життя на новому місці, включаючи ті, що стосуються створення власного бізнесу або діяльності в громадських організаціях.

З-поміж усіх херсонських ЗМІ, найбільше уваги темі ВПО приділила газета «Вгору» та висвітлювала тему ВПО активно, а також відносно збалансовано. За період моніторингу переселенці згадувались у п'яти матеріалах. Наприклад, у публікації «Как 32 тысячи гривен превратились в восемь» розповідалося, як завдяки втручанням правозахисників лікарі не змогли здерти гроші з чоловіка-ВПО за лікування дружини. Інша стаття присвячена питанням житла, надання доступу до послуг охорони здоров'я та інших проблем ВПО через людські історії ВПО, які були клієнтами правових радників, що безкоштовно надавали їм свої послуги від імені Херсонського регіонального благодійного фонду соціальної допомоги. При цьому надаються посилання на ВПО, юриста, священника та психолога. У цих матеріалах надається контактна інформація для одержання послуг.

З огляду на виявлені проблеми щодо дотримання професійних медіа-стандартів, зокрема, при публікації «джинси», надаються такі рекомендації щодо покращення висвітлення тематики ВПО:

- ★ Збільшити кількість матеріалів про ВПО, особливо аналітичних і розслідувальних.
- ★ Публікувати більше «людських історій».
- ★ Взяти за приклад редакційну політику деяких медіа (зокрема, газети «Вгору»).
- ★ Поширити в редакціях приклади «джинсових» матеріалів як неприпустимі.

На думку моніторингової команди, виконання цих рекомендацій сприятиме підвищенню рівня неупередженості та, водночас із тим, якості медіаконтенту. Крім того, потенційні джерела соціальної напруги, зокрема внаслідок зменшення соціальної напруги між внутрішньо переміщеними особами (ВПО) та громадами, які їх приймають, можуть бути ослаблені через збалансоване висвітлення подій. ●

¹⁵ Он-лайн медіа «Траса Е95», 11 жовтня 2016, «Одесская ОГА поможет «цивилизованно» выселить переселенцев из санатория «Куяльник», див. <http://trassae95.com/all/archive/2016/10/11/odesskaya-oga-pomozhet-civilizovanno-vyselitj-pereselencev-iz-sanatoriya-kuyaljnjk-34295.html>

¹⁶ Одеська обласна адміністрація в 2014 році виділила санаторій «Куяльник» ВПО, однак, у санаторії були постійні проблеми з водо- та електропостачанням. Як наслідок, ВПО були змушені переїхати до інших регіонів або повернутися на окуповані території.

¹⁷ «Траса Е95», 20 жовтня 2016, «300 детей из прифронтовой зоны приедут на отдых в Одессу», див. <http://trassae95.com/all/archive/2016/10/20/300-detej-iz-prifrontovoj-zony-priedut-na-otdyh-v-odessu-34522.html>